

1. PIRMIEJI ĮSPŪDŽIAI

MAMA VEŽĖ MANE Į ORO UOSTĄ automobiliu nuleistais langais. Finikse buvo dvidešimt keturi laipsniai šilumos, dangus giedras, be menkiausio debesėlio. Vilkėjau savo mėgstamiausius marškinėlius – berankovius, nėriniuotus; apsirengiau juos atsisveikinimui. Nuo šiol dėvėsiu striukę su gobtuvu.

Vašingtono valstijos šiaurės vakaruose, Olimpo pusiasalyje, yra mažas miestelis Forksas, kur dangų beveik nuolatos dengia debesys. Šiame miesteliūkštyje lyja daugiau nei bet kurioje kitoje Jungtinių Amerikos Valstijų vietovėje. Tai iš šio miestelio ir jo neišsisklaidančių rūškanų šešėlių mama pabėgo su manimi, kai man tebuvo keletas mėnesių. Kiekvieną vasarą, kol man suėjo keturiolika, buvau verčiama mėnesį praleisti šiame miestelyje. Nuo to laiko nebuvau nė kojos į jį įkėlusi. Pastarąsias tris vasaras mano tėtis Čarlis dvi savaites atostogaudavo su manimi Kalifornijoje.

Ir štai dabar ištrėmiau save į Forksą – su didžiausiu siaubu. Nekenčiau Forkso.

Mylėjau Finiksą. Mėgau saulę ir svilinantį karštį. Man patiko bruzdantis, plačiai išsidriekęs miestas.

– Bela, – prieš man lipant į lėktuvą pasakė mama – paskutinį iš tūkstančio kartų. – Neprivalai to daryti.

Mama panaši į mane, tik trumpais plaukais ir su juoko raukšlelėmis. Žvelgdama į jos plačias, vaikiškas akis jutau, kaip mane ima kaustyti baimė. Kaip galiu palikti savo mylinčią, išsiblaškusią, lengvabūdę mamą vieną? Žinoma, dabar ji turi Filą, taigi mokesčiai tikriausiai bus sumokėti, šaldytuve bus maisto, automobilyje – benzino, pasiklydusi ji turės kam paskambinti, bet vis dėlto...

– Aš *noriu* skristi, – pamelavau. Visuomet buvau prasta melagė, tačiau šį pramaną pastaruoju metu kartojau taip dažnai, kad dabar jis nuskambėjo bemaž įtikinamai.

– Perduok Čarliui linkėjimų.

– Perduosiu.

– Netrukus pasimatysime, – tvirtino ji. – Gali grįžti namo kada panorėjusi – parsiskrisk, kai tik pasiilgsi. – Tačiau jos akyse regėjau pasiryžimą aukotis.

– Dėl manęs nesirūpink, – nuraminau ją. – Bus smagu. Myliu tave, mama.

Ji stipriai mane apkabino, paskui įsėdau į lėktuvą, ir mama nuėjo.

Skrydis iš Finikso į Sietlą trunka keturias valandas, dar valandą tenka skristi mažesniu lėktuvu į Port Andželesą, paskui dar valandą važiuoti iki Forkso. Skristi man patinka, bet valanda automobilyje su Čarliu kėlė nerimą.

Čarlis manęs nekantriai laukė. Regis, jis nuoširdžiai džiaugėsi, kad pirmą kartą atvykstu pas jį gyventi ir ketinu pasilikti ilgam. Jis jau užrašė mane į mokyklą ir žadėjo padėti įsigyti automobilį.

Tačiau su Čarliu, be abejo, bus keblu. Nė vieno iš mūsų negalėjai pavadinti šnekiu, nenumaniau, apie ką kalbėsime. Žinojau, kad

jį apstulbino mano sprendimas – aš, kaip ir mama, neslėpiau, jog negaliu pakęsti Forkso.

Kai nusileidome Port Andželese, lijo. Neįžvelgiau čia jokio ženklo – lietus šiose vietose buvo įprastas. Jau buvau atsisveikinusi su saule.

Čarlis laukė manęs policijos automobilyje. Ir šito tikėjausi. Čarlis Svanas – policijos viršininkas dorame Forkso miestelyje. Pagrindinė priežastis, kodėl svajojau nusipirkti automobilį, nors kišenės ir buvo apytuštės, buvo ta, kad nieku gyvu nenorėjau važinėti po miestą automobiliu su raudonomis ir mėlynomis lemputėmis ant stogo. Niekas taip netrikdo eismo, kaip policininkas.

Kai klupinėdama išsiropščiau iš lėktuvo, Čarlis mane negrabiai viena ranka apkabino.

– Džiugu tave matyti, Bela, – šypsodamasis tarė jis, mašinaliai sugriebė mane ir sulaikė. – Neką tepasikeitei. Kaip Renė?

– Mamai viskas gerai. Ir man džiugu tave matyti, tėti. – Negalėjau kreiptis į jį „Čarli“.

Turėjau tik kelis krepšius. Dauguma mano Arizonos drabužių netiko lietingame Vašingtone. Mudvi su mama sudėjome savo santaupas ir papildėme mano žiemos drabužių atsargas, bet jos vis vien buvo menkos. Viskas lengvai tilpo į policijos automobilio bagažinę.

– Radau tau tinkamą automobilį, ir labai pigų, – pranešė jis, kai prisisegėme diržus.

– Kokį? – Man kėlė įtarimą tai, kad, užuot pasakęs „tinkamą automobilį“, jis pridėjo „*tau* tinkamą automobilį“.

– Na, tiesą sakant, tai ševis, pikapas.

– Kur jį radai?

– Prisimeni Bilį Bleką, kuris gyvena La Puše? – *La Pušas – tai mažas indėnų rezervatas pajūryje.*

– Ne.

– Vasarą jis eidavo su mumis žvejoti.

Va ir paaiškinimas, kodėl jo neprisiminiau. Puikiai gebu išstumti iš atminties skausmingus, nereikalingus dalykus.

– Dabar jis sėdi neįgaliojo vežimėlyje, – man neatsakius, toliau kalbėjo Čarlis, – todėl nebegali vairuoti. Jis man pasiūlė pigiai pirkti jo pikapą.

– Kelintų jis metų?

Iš pasikeitusios Čarlio išraiškos supratau, kad jis tikėjosi, jog neužduosiu šio klausimo.

– Na, Bilis gerokai paremontavo variklį – jam vos keleri metai, tikrai.

Tikėjausi, jis nepamanė, kad taip lengvai pasiduosiu.

– Kada jį nusipirko?

– Regis, tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt ketvirtaisiais.

– Ar pirko naują?

– Na, ne. Manau, jis buvo naujas septinto dešimtmečio pradžioje – anksčiausiai šešto dešimtmečio pabaigoje, – suglumęs pripažino jis.

– Č... tėti, aš ničnieko nenučiuokiu apie automobilius. Jei kas nors suges, nemokėsiu pasitaisyti, o remontui pinigų neturėsiu...

– Bela, sakau tau, tas daiktas rieda puikiai. Dabar tokių nebegamina.

Daiktas, pamaniau sau... Galbūt tai būtų tinkama pravardė.

– Pigu tai kiek? – Bent jau šiuo atžvilgiu negalėjau leistis į kompromisus.

– Na, brangute, aš jau lyg ir nupirkau jį tau. Kaip sutikimo dovaną. – Čarlis viltingai pašnairavo į mane.

Oho. Nemokamai.

– Nereikėjo, tėti. Ketinau pati nusipirkti automobilį.

– Man tai ne bėda. Noriu, kad čia jaustumėisi laiminga. – Tai tardamas jis žvelgė tiesiai į kelią. Čarliui buvo nejauku garsiai

reikšti jausmus. Paveldėjau tai iš jo. Taigi atsakydama žiūrėjau priešais save.

– Tu labai mielas, tėti. Dėkui. Tikrai labai džiaugiuosi.

Nereikėjo pridurti, kad Forkse nieku gyvu nesijausiu laiminga. Jam nebūtina kentėti kartu su manimi. O aš niekada nežiūriu dovanotam automobiliui į dantis – ar į variklį.

– Na, nėra už ką, – sumurmėjo jis, sutrikęs nuo mano padėkos.

Šnektelėjome apie orą – jis buvo drėgnas, – ir tuo pokalbis baigėsi. Tylėdami stebėjimės pro langus.

Žinoma, buvo nuostabu; negalėjau to neigti. Visur žalia: medžiai žali, kamienai apsamojoje, skliautais nusvirusios šakos, žemė apaugusi paparčiais. Net ir pro lapus prasiskverbęs oras buvo žalsvas.

Čia viskas pernelyg žalia – svetima planeta.

Galop pasiekėme Čarlio namus. Jis tebegyveno mažame dviejų miegamųjų namelyje, kurį su mama nusipirko iškart po vestuvių. Tik tos pirmosios santuokos dienos ir buvo malonios. Tenai, gatvėje, priešais niekada nesikeičiančius namus, stovėjo mano naujasis – na, man naujas – pikapas. Jis buvo išblukusios raudonos spalvos, su stambiomis suapvalintomis apsauginėmis grotelėmis ir išgaubta kabina. Didžiai mano nuostabai, jis man patiko. Nežinojau, ar jis važiuos, bet jau regėjau save viduje. Be to, jis buvo iš tvirto metalo, kurio niekaip nesulankstysi, – tokius pikapus matai per avarijas nė neįbrėžtus, nors aplink mėtosi su juo susidūrusio užsienietiško automobilio dalys.

– Oho, tėti, man jis patinka! Dėkui!

Taigi dabar bent kiek mažiau bijosiu klaikios rytdienos. Neteks rinktis, ar plumpinti tris kilometrus per lietų į mokyklą, ar leistis vežamai policijos automobiliu.

– Džiaugiuosi, kad jis tau patiko, – ir vėl apstulbęs kimiai ištarė Čarlis.

Iškart užnešiau aukštyn visus savo daiktus. Gavau miegamąjį vakarų pusėje su langais į priekinį kiemą. Kambarys buvo pažįstamas; jis man priklausė nuo pat gimimo. Medinės grindys, žydros sienos, įkypos lubos, geltonų nėrinių užuolaidos prie langų – visa tai buvo mano vaikystės dalis. Čarlis pakeitė tik šį bei tą: man augant vietoj vaikiškos lovelės pastatė lovą ir atnešė rašomąjį stalą. Dabar ant jo stovėjo nenaujas kompiuteris, nuo jo palei grindis iki artimiausio telefono lizdo driekėsi modemo laidas. To reikalavo mano mama – kad mes galėtume laisvai bendrauti. Kampe tebestovėjo supamoji kėdutė iš mano kūdikystės laikų.

Antrame aukšte buvo vienintelė vonia, kuria turėsiu dalytis su Čarliu. Stengiausi per daug apie tai negalvoti.

Viena iš geriausių Čarlio savybių ta, kad jis neslankioja aplinkui. Jis paliko mane ramiai išsikraustyti ir įsikurti – mama nė už ką nebūtų taip pasielgusi. Gera buvo likti vienai, nereikėjo šypsotis ir atrodyti patenkintai; liūdnam žvelgiant pro langą išriedėjo kelios ašaros. Nebuvau nusiteikusi raudoti. Palauksiu, kol ateis laikas miegoti – tada pamąstysiu apie laukiantį rytą.

Forkso vidurinėje, mano siaubui, mokėsi tik trys šimtai penkiasdešimt septyni – dabar bus penkiasdešimt aštuoni – mokiniai. Mano mokykloje vien pradinukų buvo daugiau nei septyni šimtai. Visi tie vaikai čia kartu užaugę – jų seneliai drauge ropinėjo. Būsi naujokė iš didmiesčio, retenybė, keistuolė.

Galbūt jei atrodyčiau taip, kaip turi atrodyti mergaitė iš Finikso, pasinaudočiau tuo savo labui. Tačiau tai fiziškai neįmanoma. *Turėčiau* būti įdegusi, sportiška, šviesiaplaukė, tinklininkė, galbūt šokėja – visi šie dalykai susiję su gyvenimu saulėtame slėnyje.

O mano oda buvo dramblio kaulo spalvos, nors nuolat švietė saulė, grožio nepridėjo ir mėlynos akys bei rausvi plaukai. Visuo met buvau liekna, bet kažkokia glebi, išsyk matyti, kad ne atletė. Buvau tokia negrabi, kad žaisdama sportinius žaidimus būtinai

apsijuokdavau – ir dar pati susižeisdavau. Ir dar šalia stovinčius sužalodavau.

Kai baigiau dėliotis drabužius į seną pušinę spintą, išsitraukiau krepšelį su vonios reikmenimis ir nuėjau į bendrą vonios kambarį nusiprausti po visą dieną trukusios kelionės. Šukuodamasi susivėlusius, drėgnus plaukus, žvelgiau į savo atvaizdą veidrodyje. Galbūt dėl prasto apšvietimo atrodžiau dar labiau išblyškusi, liguista. Mano oda būtų buvusi graži: ji labai skaisti, kone perregima – tačiau viską gadino spalva. Ji buvo blyški.

Žiūrėdama į neryškų savo atspindį veidrodyje turėjau prisipažinti, kad meluoju. Ne tik dėl išvaizdos niekur nepritapdavau. Jei jau neradau sau vietelės mokykloje su trimis tūkstančiais mokinių, tai kokios mano galimybės čia?

Nemokėjau bendrauti su savo bendraamžiais. Turbūt šiuo metu man apskritai sunkiai sekėsi bendrauti su žmonėmis. Net ir su mama, kuri man buvo pati artimiausia pasaulyje, nesutariau, nesupratome viena kitos. Kartais pamąstydavau, ar savo akimis regiu tuos pačius dalykus kaip kiti žmonės. O gal mano smegenyse koks gedimas?

Tačiau priežastis nesvarbi. Svarbiausia rezultatas. O rytoj viskas dar tik prasidės.

• • •

Tą naktį prastai miegojau, net ir išsižliumbusi. Ramybės nedavė nesiliaujantis lietaus šniokštimas ir aplink stogą užaujantis vėjas. Užsitraukiau ant galvos seną išblukusią antklodę, vėliau ant jos dar užsikroviau pagalvę. Tačiau užmigau tik po vidurnakčio, kai lietus aprimo ir ėmė tyliai krapnoti.

Rytą pro langą temačiau tirštą rūką ir pajutau, kaip mane apninka klaustrofobija. Čia niekada nematyti dangaus, lyg būtum narve.

Pusryčiai su Čarliu buvo tykūs ir ramūs. Jis palinkėjo man sėkmės mokykloje. Padėkojau žinodama, kad jis bergždžiai viliasi. Sėkmė paprastai manęs privengia. Čarlis pirmas išėjo į policijos būstinę, kuri atstojo jam ir žmoną, ir vaikus. Jam išėjus sėdėjau prie seno kvadratinio ažuolinio stalo ant vienos iš trijų nederančių kėdžių ir apžiūrinėjau jo virtuvėlę tamsiai apmuštomis sienomis, skaisčiai geltonomis spintelėmis ir balto linoleumo grindimis. Niekas nepasikeitė. Mama prieš aštuoniolika metų nudažė spinteles, norėdama suteikti namams bent kiek saulės spindesio. Greta esančioje ankštoje ir pirštinė svetainėje virš mažulyčio židinio kabojo keliolika nuotraukų. Pirmiausia Čarlio ir mamos vestuvių Las Vegase fotografija, toliau viena iš trijų, paslaugios seselės padarytų ligoninėje man gimus, po jos mano mokyklinių nuotraukų procesija iki pat šių metų. Nejaukiai jaučiausi į jas žiūrėdama – reikės įkalbėti Čarlį pakabinti jas kur nors kitur, bent jau kol čia gyvensiu.

Būdama šiuose namuose negalėjau nepastebėti, kad Čarliui vis dar stinga mano mamos. Pasijutau nesmagiai.

Nenorėjau per anksti nuvažiuoti į mokyklą, bet ir negalėjau ilgiau likti namie. Apsirengiau striukę, panašią į specialų kostiumą nuo oro negandų, ir išlindau į lietu.

Tai tebuvo dulksna, net nespėjau sušlapti, kol ieškojau namų rakto, kuris visuomet būdavo paslėptas pakraigėje prie durų, ir rakinau duris. Nauji guminiai batai erzinausiai žliugsėjo. Žingsniuodama pasigedau įprasto žvyro gurgždėjimo. Negalėjau stabtelėti ir, kaip norėjau, dar kartą pasigrožėti savo pikapu. Skubinausi pasislėpti nuo galvą gaubiančios rūškanos drėgmės, kuri lindo po gaubtu ir lipo prie plaukų.

Pikape buvo jauku ir sausa. Matyti, kad Bilis arba Čarlis jį išvalė, tik gelsvai rusvi sėdynių apmušalai vis dar silpnai dvokė tabaku, benzinu ir pipirmėtėmis. Mano laimei, variklis, šurpiai užriaumojęs, greitai ėmė suktis, o paskui ir tolygiai garsiai burgzti. Na, toks

senas pikapas juk turi turėti kokį nors trūkumą. Senovinis radijas veikė – netikėtas privalumas.

Surasti mokyklą nebuvo sunku, nors niekada ten nebuvo lankiusis. Mokykla, kaip ir dauguma kitų pastatų, buvo prie pat pagrindinio kelio. Iš pirmo žvilgsnio nebuvo matyti, kad tai mokykla, sustojau tik pamačiusi ženklą, skelbiantį, jog čia Forkso vidurinė. Ji atrodė kaip grupelė tarpusavyje derančių namų iš kaštonų spalvos plytų. Čia augo tiek medžių ir krūmokšnių, kad iš pradžių nė nesupratau, kokio ji dydžio. Nesijaučiau esanti įstaigoje. Ir man stigo šio jausmo. Kurgi tvoros iš metalinių grotelių, metalo detektoriai?

Automobilį pastačiau priešais pirmąjį pastatą, virš kurio durų buvo maža iškaba su užrašu RAŠTINĖ. Daugiau automobilių nesimatė, tad pamaniau, kad čia stovėti draudžiama. Vis dėlto nusprendžiau užėiti vidun ir pasiklausti kelio, užuot sukiojusi lietuje kaip kvailė. Nenorom išlipau iš šiltos kabinos ir nuėjau siauru akmeniniu takeliu su tamsiomis gyvatvorėmis iš šonų. Prieš atidarydama duris giliai įkvėpiau.

Viduje buvo šviesiau ir šilčiau, nei tikėjaisi. Raštinė buvo nedidukė: laukiamajame stovėjo minkštos sulankstomos kėdės, biuro kilimas margintas oranžinėmis dėmelėmis, ant sienų gausybė raštų bei apdovanojimų ir garsiai tiksintis didžiulis laikrodis. Visur dideliuose plastikiniuose vazonuose augo gėlės, tarsi neužtekėtų žalumos lauke. Patalpą į dvi dalis skyrė ilgas stalas, ant kurio buvo pristatyta vielinių krepšių su popieriais, o ant šono prilipdyta ryškiaspalvių lapelių užrašams. Už šio ilgo stalo stovėjo trys rašomieji stalai, prie vieno iš jų sėdėjo stambi raudonplaukė moteris su akiniais. Ji vilkėjo violetinius marškinėlius, ir aš išsyk pasijutau per daug prisirengusi.

Raudonplaukė pažvelgė į mane:

– Kuo galėčiau jums padėti?

– Aš Izabela Svan, – pranešiau jai, ir jos šviesios akys išsyk supratingai nušvito. Be abejo, manęs čia laukė ir apkalbinėjo. Vėją vaikės policininko žmonos dukra, pagaliau grįžusi namo.

– Žinoma, – tarė ji. Pasirausė po pavojingai pasvirusią aukštą dokumentų šūsnį ant savo stalo ir surado tai, ko ieškojo. – Štai čia jūsų tvarkaraštis ir mokyklos planas. – Ji prinešė prie ilgojo stalo kelis žemėlapius, kad pasižiūrėčiau.

Parodė, kur bus mano kabinetai, paaiškino, kaip greičiausiai į juos nueiti, ir kiekviename žemėlapyje pažymėjo kelią. Tada padavė lapelį, kuriame turės pasirašyti kiekvienas mokytojas ir kurių po pamokų privalėsiu grąžinti. Ji nusišypsojo man ir, kaip Čarlis, išreiškė viltį, kad Forkse man patiks. Kiek galėdama įtikinamiau šyptelėjau.

Man grįžtant prie pikapo pradėjo rinktis kiti mokiniai. Stojusi į automobilių eilę apvažiavau aplink mokyklą. Džiaugiausi matydama, kad dauguma automobilių senesni už mano, nėra nė vieno prabangaus. Gyvenau mažai uždirbančių žmonių kvartale, Rojaus Slėnio rajone. Tačiau buvo įprasta matyti mokinius, važinėjančius naujais mersedesais ir poršė. Čia pats dailiausias automobilis buvo tviskantis volvas, ir jis aiškiai skyrėsi iš kitų. Vis dėlto sustojusi iškart išjungiau variklį, kad jo griausmingas riaumojimas nepatrauktų dėmesio.

Pikape pažvelgiau į žemėlapi, stengdamasi įsiminti pastatus. Tikėjausi, kad neteks visą dieną vaikščioti įbedus į jį nosį. Susikišau viską į krepšį, užsimečiau jį ant peties ir giliai įkvėpiau. Man pavyks, paikai pamelavau sau. Niekas neįkąs. Pagaliau iškvėpiau ir išlipau iš kabinos.

Eidama prie šaligatvio, ant kurio būriavosi paaugliai, kiek įmanydama įtraukiau galvą į gobtuvą. Su džiaugsmu suvokiau, kad mano paprasta juoda striukė neišsiskiria iš kitų.